

[Poul Sørensen.]

Det har allerede været sagt, at de opstillende myndigheder skal have indflydelse. Hvorfor det? De har den indflydelse, der består i at lade borgerne få en liste med kandidater at vælge imellem, og når en sådan liste er sluppet ud af hænderne på de opstillende myndigheder — og det er jo ikke altid de meget store forsamlinger, der sætter denne liste sammen — så ser jeg ikke rettere, end at det er det eneste rigtige og over for vælgerne det mest tillidsfulde i hvert fald, om man også, hvad angår suppleanterne, lader vælgerne bestemme, i hvilken orden disse skal stå.

En enkelt bemærkning til det ærede medlem hr. Holger Eriksen; jeg havde ikke ventet at kunne overtale ham i denne sag. Efter min mening har socialdemokratiet beklageligvis en ældgammel, forældet opfattelse her. Vi ved jo også, hvilken myndighed man ved folketingsvalg tillægger opstillingsmyndighederne; heller ikke ved folketingsvalg lader man vælgeren fuldt og helt bestemme, hvem der skal vælges. Det må partiet selvfølgelig selv om, men vi andre har lov til at skønne over, hvorvidt vi føler, at det er i overensstemmelse med tiden. Jeg synes ikke, det er det. Derfor gjorde jeg mig ikke håb om — jeg ventede i hvert fald ikke — at det ærede medlem skulle kunne vindes for den betragtning, at den vælger, der afgiver sin stemme, skal have mest mulig indflydelse også på, hvem der vælges på suppleantlisten.

Også hvad valget til amtsrådet angår, har vi mærkelige forhold. Jeg vil ikke sige, man nærmest har holdt vælgeren udenfor, men det har været uhyre svært med de regler, der er, for vælgerne at trænge igennem og løfte en repræsentant længere nede på listen op til en valgbar plads. Man skulle have fordelingsstallet i personlige stemmer, og vi ved alle, hvor svært dette er ved et amtsrådsvalg. Nu skal jeg ikke spille det høje tings tid med at gå ind i alle enkelthederne, hvor interessante de end er, men vi har haft mulighed for i de senere år at opstille amtsrådslistes med personlige suppleanter for de valgte amtsrådsmedlemmer. Det vil sige, at listens sammensætning for så vidt ikke har så stor betydning, for når de repræsentanter, som skal sidde i amtsrådet, er udpeget, er det ikke den næste på listen — hverken

efter listestemmer eller efter personlige stemmer — som bliver første suppleant, men så er det i de 4 år den personlige suppleant. Ved denne opstillingsform udelukker man næsten muligheden for, at de, der er længere nede på listen, kan komme i amtsrådene.

Vi har gerne villet bryde igennem med den samme opfattelse med hensyn til amtsrådsvalgene, som vi har med hensyn til kommunalvalgene. Vi kan slet ikke acceptere, at 50 pct. af fordelingsstallet skulle være det rimelige og retfærdige. Når man stiller en amtsrådsliste op — det kender jo alle i det høje ting — fordeler man den jo ud over amtet og tager geografiske hensyn. Men jeg spørger: når de få listestemmer — og det er få i forhold til de personlige stemmer, der afgives på listen — er fordelt på de øverste kandidater og disse er kommet op på fordelingsstallet, hvorfor må man så ikke — det er der endnu ingen der har kunnet forklare mig — vælge de personer ind i amtsrådet, som derefter har fået den største tillid blandt vælgerne ved at få flest personlige stemmer? Det vil man afskære dem fra. Man siger: det, vi har i øjeblikket, er galt; men vi tør skam ikke give vælgerne fuldt og helt indflydelse på sagen; nej, vi opstillingsmyndigheder må dog styre dem; de får ikke lov, som man siger, at ødelægge vort opstillingsværk, medmindre de har 50 pct. af fordelingsstallet.

Jeg kan ikke se logikken i det. Jeg kan ikke se, at det er rimeligt i et demokrati som vort, at vi ikke tør betro vælgerne blandt de på amtsrådslisten opstillede personer at udpege dem, der skal sidde i amtsrådet, men henviser afgørelsen, ikke fuldt og helt, men delvis, til en eller anden større eller mindre kreds, som nu har ønsket listen opstillet på den måde. Derfor kan vi ikke slutte os til de tanker, som flertallet har gjort gældende. Vi mener, at skridtet må tages fuldt ud. For så vidt overrasker det os, at vi her i 1965 skal have en drøftelse af, om vi tør betro vælgerne at skabe listen over suppleanterne for de til kommunalrådene valgte medlemmer. Og endvidere: når listestemmerne er fordelt og der så stadig er 1, 2 eller flere mandater til rådighed, var det så ikke rimeligt, at de kandidater længere nede på listen, som ganske vist ikke har